

โรงเรียนบ้านโนนชวนนาญ

สมรรถนะการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านและเขียนเพื่อ
พัฒนาการคิด เรื่อง คำคล้องจอง ๒ พยางค์ โดยใช้ชุด
เกมจับคู่ และ แบบฝึกทักษะ ด้วย WIPAWADEE
Model.

ชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๒

โรงเรียนบ้านโนนชวนนาญ

ประจำปีการ
ศึกษา ๒๕๖๗

โดย

นางสาววิภาวดี ศิริบุรณ

ตำแหน่ง ครูอัตราจ้าง

โรงเรียนบ้านโนนชวนนาญ อำเภอสามสีบ จังหวัดอุบลราชธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

รายงานการพัฒนานวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สมรรถนะการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่าน และเขียนเพื่อพัฒนาการคิด เรื่อง คำคล้องจอง ๒ พยางค์ โดยใช้ชุดเกมจับคู่ และ แบบฝึกทักษะ ด้วย WIPAWADEE Model. ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ มีความสามารถในการสื่อสารและการคิด , มีสมรรถนะด้านการอ่านและเขียนที่ดีขึ้น , จัดทำสื่อคำคล้องจองและ แต่งคำขวัญเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น(การสานกระติบข้าว) ได้ พร้อมทั้งนักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการใช้คำคล้องจองเชื่อมกับเรื่องราวภูมิปัญญาท้องถิ่น

รายงานฉบับนี้สำเร็จได้เพราะความร่วมมือแรงร่วมใจของครูและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ได้ ร่วมกันพัฒนานวัตกรรมจนประสบผลสำเร็จ สามารถนำผลงานนวัตกรรมเผยแพร่ แก่โรงเรียนประถมศึกษา อื่น , แก่ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขอขอบคุณนักเรียนรวมถึงคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาของ โรงเรียนบ้านโนนขวาวนาญเป็นอย่างสูง ที่มีส่วนร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ ในครั้งนี้

วิภาวดี ศิริบุรณ

ผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์	๒
กลุ่มเป้าหมาย	๒
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้	๒
การออกแบบนวัตกรรม	๘
วิธีดำเนินการ	๙
ผลการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรม	๑๔
การเผยแพร่นวัตกรรม	๑๕
ภาคผนวก	

ที่มาและความสำคัญ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติถือเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม แสดงให้เห็นถึงความเป็นไทย ใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้มนุษย์สามารถดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข ทั้งนี้ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อ พัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณีสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒ ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเป็นศักยภาพ แต่ด้วยสถานการณ์ในปัจจุบันการจัดการ เรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนยังไม่ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและกระบวนการจัดการเรียน การสอนยังไม่มีวิธีการที่หลากหลายที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จึงทำให้ เด็กในวัยแรกเริ่มในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาด้านการอ่านการเขียนยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญ เพราะถ้านักเรียนมีความบกพร่องด้านการอ่านและการเขียน ก็จะทำให้กระบวนการเรียนรู้และเข้าใจในบทเรียนทุกๆวิชานั้นมีปัญหาและทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย ไม่กระตือรือร้นที่จะเรียน และด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้เห็นนโยบายด้านการศึกษาสำหรับโรงเรียน จึงเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ต้องการยกระดับการอ่านการเขียน ตามโครงการ “เด็กไทยวิถีใหม่ อ่านออก เขียนได้ ทุกคน” ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยให้นักเรียนอ่านออกและเขียนได้ จึงเป็นการวางรากฐานที่มั่นคงของ การศึกษาของชาติ โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๒ ซึ่งเป็นวัยที่มีปัญหาด้านการอ่านและการเขียน มากกว่าระดับชั้นอื่นเพราะอยู่ในช่วงวัยที่เริ่มพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ทักษะสองด้านนี้จะส่งเสริมให้ เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ แยกแยะ ประยุกต์ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ การจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนต้อง วิเคราะห์ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการ เรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยมี หลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ ที่ คำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองและการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาอาจเพิ่มเติมขึ้นได้ ในการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนต้องจัด กระบวนการที่หลากหลาย ปัจจุบันการเรียนการสอนยังขาดเทคนิคการสอนที่เหมาะสม ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายและขาดเจตคติที่ดี ต่อวิชาภาษาไทย จึงไม่สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในรูปแบบบูรณาการได้อย่างแท้จริง จึงทำให้เด็กนักเรียน ส่วนมากไม่เข้าใจในภาษาไทยอย่างแท้จริง เพื่อที่จะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสามารถ เรียนรู้ ปัญญาส่วนตัวสระรวมถึงได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นผู้สอนจึงทำการคิดค้นนวัตกรรมการพัฒนาความสามารถใน

การอ่านและเขียน เรื่อง คำคล้องจอง ๒ พยางค์ โดยใช้ชุดเกมจับคู่ และ แบบฝึกทักษะ เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาที่ได้กล่าวมา ข้างต้น โดยใช้ทฤษฎี Brain-based Learning (BBL) เข้ามามีส่วนร่วมด้วยการทำนวัตกรรมเป็นชุดเกมจับคู่คำคล้องจอง และ แบบฝึกทักษะเพื่อให้ นักเรียนเกิดความสนุกสนาน สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้น่าเรียนมากยิ่งขึ้น ด้วยการเล่นต่อบัตรเกมจับคู่คำคล้องจอง ๒พยางค์ หาผู้แพ้ผู้ชนะในเกม แล้วสรุปความเข้าใจด้วยการทำแบบฝึกทักษะ โดยอาศัยหลัก ๕ ส ให้นักเรียน ได้ฝึกอ่านและฝึกเขียน เพราะนักเรียนช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ จะให้ความสนใจกับสื่อนวัตกรรมที่แปลกใหม่ สร้างความกระตือรือร้น และดึงดูดความสนใจของนักเรียน สร้างความจำให้กับนักเรียน และเป็นการพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ให้สูงขึ้นและสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๑. เพื่อให้ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ รู้ความหมายและชนิดของคำคล้องจอง และรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
๒. เพื่อให้ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ วิเคราะห์ชนิดของคำคล้องจอง นำมาแต่งเป็นคำขวัญง่ายๆให้สอดคล้องกันได้
๓. เพื่อปลูกฝังเจตคติที่ดีด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ และนักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการใช้คำคล้องจองเชื่อมกับเรื่องราวภูมิปัญญาท้องถิ่น
๔. นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารและการคิด , จัดทำสื่อคำคล้องจองและแต่งคำขวัญเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น(การสานกระติบข้าว) ได้

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านโนนขวาวนาบุญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๖ คน

หลักการ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain based Learning : BBL) การจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-based learning) ในศตวรรษที่ ๒๑ เริ่มต้นชัดและมีความสำคัญเป็นอย่างมาก Brain based learning เป็นที่รู้จักในวงการการศึกษาไทย รวมไปถึงบรรดาพ่อแม่ ผู้ปกครองที่สรรหาความแปลกใหม่ทางการศึกษาสำหรับลูก แม้แต่กระทรวงศึกษาธิการเองก็มีนโยบายให้มีการจัดการศึกษาในแนวทางนี้เป็นแนวทางหลักที่ใช้ในโรงเรียน คนเราจะเกิดมาฉลาดหลักแหลม หรือเป็นคนโง่งมมัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ อย่าง แต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดยังคงเป็น "สมอง" เพราะสมองเป็นตัว ที่จะรับรู้และสั่งการทำให้เรามีความคิดและการกระทำ ถ้า

ปราศจากการสั่งการจากสมองแล้ว เราคงจะทำอะไรไม่ได้เลย การที่จะเลี้ยงลูกให้ฉลาดนั้น จำเป็นจะต้องพัฒนาสมองของลูกไปให้ถูกทาง สร้างเสริมความรู้ ประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัยเหมาะสมกับการเจริญเติบโตของสมอง จะเห็นได้ว่าศักยภาพของสมองมนุษย์ มีอยู่มากมายมหาศาลและพลังของสมองนั้นไม่มีขอบเขตจำกัดหรือไม่มีที่สิ้นสุดนั่นเอง ดังนั้น การนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของสมองมาใช้ในการจัดการเรียนรู้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและเป็นการ เสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียน รวมถึงเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาให้ดีขึ้นด้วย

ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เป็นแนวความคิดของนักประสาทวิทยาและนักการศึกษากลุ่มหนึ่ง ที่สนใจการทำงานของสมองมาประสานกับการจัดการศึกษา โดยนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสมองมาใช้เป็น เครื่องมือในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพสูงสุด ในการเรียนรู้ของมนุษย์แต่ละช่วงวัย สมองมนุษย์เป็นอวัยวะที่สำคัญที่สุดที่มนุษย์ต้องใช้ในการเรียนรู้ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการต่างได้ให้นิยาม หรือแนวทางที่แตกต่างกัน ดังนี้ เคน และเคน (Caine and Caine. ๑๙๘๙ : Web Site) อธิบายว่า การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานเป็น ทฤษฎีการเรียนรู้ที่อยู่บนพื้นฐานของโครงสร้างและหน้าที่การทำงานของสมองหากสมองยังปฏิบัติตาม กระบวนการทำงานปกติการเรียนรู้ก็ยังคงเกิดขึ้นต่อไป ทฤษฎีนี้เป็นสหวิทยาการเพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ที่สุดซึ่งมาจากงานวิจัยทางประสาทวิทยา อีริก (Eric Jensen. ๒๐๐๐) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เกิด การเชื่อมต่อไปยังสมอง ไม่ว่าจะทางใดก็ตาม ถือเป็นการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน โดยเป็นการรวมสหวิทยาการต่าง ๆ เช่น เคมี ชีววิทยา ระบบประสาทวิทยา จิตวิทยาสังคมวิทยา มาอธิบายกระบวนการเรียนรู้ ของมนุษย์ โดยเฉพาะความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้กับสมอง เพราะการเรียนรู้บนฐานสมองไม่ได้มุ่งเน้นการออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมอง หรือทำอะไรให้สมองเจริญเติบโต แต่หัวใจสำคัญ ของการเรียนรู้บนฐานสมองอยู่ที่ จะออกแบบการเรียนการสอนอย่างไรให้สมองสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุด เรเนต นัมเมลา เคน และ จอฟฟรี เคน (Renate Nummela Caine and Geoffrey Caine) ได้ให้ ความหมายการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานว่า เป็นการที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย ทั้งที่เป็น จริงและวาดฝัน และหาวิธีการต่าง ๆ ในการรับประสบการณ์เข้ามา ซึ่งหมายรวมถึงการสะท้อนความคิด การ คิดวิจารณ์ญาณและการแสดงออกในเชิงศิลปะซึ่งเป็นการสรุปความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ (เยาเวพา เดชะคุปต์. ๒๕๔๘ : ๓๖ ; อ้างอิงมาจาก Renate Nummela Caine and Geoffrey Caine. ๑๙๙๐ : ๖๖-๗๐)

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน หมายถึง แนวการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญตามหลักการของสมองกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ต้องใช้ทุกส่วนทั้งการคิด ความรู้สึกและการลงมือปฏิบัติ ไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งเป็นการสรุปความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้

หลักการสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

เคน และเคน (Caine and Caine) ได้สรุปการเรียนรู้ของสมองไว้ ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑. การเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน เป็นการเรียนรู้เนื้อหา ข้อมูล ขั้นตอนและวิธีการต่าง ๆ

๒. การเรียนรู้ที่มีความหมาย เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเรียนรู้โดยมีเป้าหมายสิ่งที่เรียนมีประโยชน์ และมีคุณค่าสำหรับผู้เรียน ผู้เรียนมีแรงบันดาลใจที่กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้และผู้เรียนมีความศรัทธาต่อ สิ่งที่เรียนรู้

๓. การเรียนรู้แบบสัมผัสโดยตรง เป็นการเรียนรู้ที่ผสมผสานการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานเข้ากับการเรียนรู้ อย่างมีความหมาย เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากประสบการณ์ตรงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เคน และ เคน (Caine and Caine) เสนอแนะให้ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบสัมผัส โดยตรง เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังเสนอแนะไว้ว่า ผู้สอนควรจัดการ เรียนรู้โดยคำนึงถึงหลักการ เรียนรู้ ๑๒ ประการและองค์ประกอบการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานด้วย เนื่องจาก จะช่วยให้การเรียนรู้ของสมอง มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทฤษฎีการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

วิโรจน์ ลักขณาอดิศร (๒๕๕๐ : เว็บไซต์) ได้เสนอทฤษฎีการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็น ฐานไว้ดังนี้

ทฤษฎีที่ ๑ การเรียนรู้ที่มีความสุข เด็กแต่ละคนต้องได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์ที่มีหัวใจ เด็ก มี สิทธิที่จะเป็นตัวของตัวเองไม่เหมือนใคร

๑. เน้นการสอนด้วยการตั้งคำถามอธิบายด้วยคำถาม

๒. เปิดโอกาสให้เด็กได้ลอง แต่อาจจะมีสัญญาณในการจำกัดความเสียหาย

๓. เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกแนวทางในการเรียนรู้ของตนเองตามความถนัดและความสนใจ

๔. ทำให้สิ่งที่เรียนรู้เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันหรือสามารถเปรียบเทียบได้ในชีวิตประจำวัน

๕. เรียนรู้จากง่ายไปหายาก

๖. วิธีการเรียนรู้ต้องสนุกสนานไม่น่าเบื่อ

๗. เน้นให้เด็ก ๆ ได้ใช้ความคิด ทั้งคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์และใช้จินตนาการ

๘. การประเมินผลต้องมุ่งประเมินผลในภาพรวมและให้เด็กได้ประเมินผลตนเอง

ทฤษฎีที่ ๒ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

๑. การเรียนรู้เป็นกลุ่ม

๒. ใช้คำถามเป็นสื่อการเรียนรู้ให้คิด
๓. การจำลองสถานการณ์ (What if ?)
๔. เน้นให้เด็กทำกิจกรรมและสร้างผลงาน
๕. เน้นให้เด็กใช้จินตนาการ
๖. เน้นการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง
๗. เน้นการใช้กิจกรรมกลุ่ม เกม การอภิปราย ฯลฯ
๘. การสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง
๙. การประเมินผล สนับสนุนให้เด็กไม่กลัวการแข่งขันด้วยการทดสอบบ่อย ๆ การให้เด็กยอมรับผล การประเมินและวางแผนในการแก้ไขปรับปรุงด้วยตนเอง การประเมินผลจากผลงานของเด็กและพฤติกรรม

ทฤษฎีที่ ๓ การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด

๑. การคิดเชิงวิเคราะห์ มีความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ และหา ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นเพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้
๒. การคิดเปรียบเทียบ มีความสามารถในการพิจารณาเปรียบเทียบได้สองลักษณะ คือ การเทียบเคียงความเหมือนและหรือความแตกต่างระหว่างสิ่งหนึ่งกับสิ่งอื่น ๆ ตามเกณฑ์
๓. การคิดสังเคราะห์ มีความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อยต่าง ๆ มาหลอมรวมได้อย่างผสมผสานจนกลายเป็นสิ่งใหม่
๔. การคิดเชิงวิพากษ์ มีความสามารถในการพิจารณา ประเมินและตัดสินสิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นที่มีข้อสงสัยหรือข้อโต้แย้งโดยการพยายามแสวงหาคำตอบที่มีความสมเหตุสมผล
๕. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลมีหลักเกณฑ์และหลักฐาน อ้างอิงก่อนตัดสินใจเชื่อหรือไม่เชื่อ
๖. การคิดเชิงประยุกต์ มีความสามารถทางสมองในการคิดนำความรู้มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม
๗. การคิดเชิงโมทัศน์ มีความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลทั้งหมดโดยมีการ จัดระบบจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล เพื่อสร้างความคิดรวบยอด (Concept)

๘. การคิดเชิงกลยุทธ์ มีความสามารถในการกำหนดวิธีการทำงานที่ดีที่สุดโดยใช้จุดแข็งที่ตัวเองมี มีความยืดหยุ่นพลิกแพลงได้ภายใต้สภาวะการณ์ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

๙. การคิดเพื่อแก้ไขปัญหา มีความสามารถในการจัดสภาวะความไม่สมดุลที่เกิดขึ้นโดยพยายาม ปรับตัวเองและสิ่งแวดล้อมให้กลับเข้าสู่สภาวะสมดุล

๑๐. การคิดเชิงบูรณาการ มีความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลหรือแนวคิดหน่วยย่อย ๆ ทั้งหลายที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลเข้าด้วยกันกับเรื่องหลักได้อย่างเหมาะสมกลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียวที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์

๑๑. การคิดเชิงสร้างสรรค์ มีความสามารถในการขยายขอบเขตความคิดที่มีอยู่เดิมสู่ความคิดที่แปลก ใหม่ โดยเป็นความคิดที่ใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม

๑๒. การคิดเชิงอนาคต มีความสามารถในการคาดการณ์แนวโน้มที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างชัดเจนและสามารถนำสิ่งที่คาดการณ์นั้นมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมโดยจะต้องฝึกนักเรียนในสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

ทฤษฎีที่ ๔ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย ศิลปะ ดนตรีกีฬา โดยควรจะมี ความสอดแทรกหลักการของความเหมือน หลักการของความแตกต่าง หลักการของความเป็นฉันทนาการผ่อนคลายทางอารมณ์ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ความสำคัญก็คือ การสร้างความสมดุลระหว่างความท้าทาย อยากรู้กับความผ่อนคลาย มีระเบียบวินัยที่จากตนเองการใช้คำถามเพื่อให้ค้นหาคำตอบว่าทำไมต้องมีระเบียบวินัย การผิดระเบียบและวินัยย่อมต้องมีเหตุผล แต่เหตุผลไม่ใช่ตัวตัดสินถูกผิด

ทฤษฎีที่ ๕ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย การฝึกฝนกาย วาจา ใจ

๑. สอนโดยใช้อุทาหรณ์แล้วตั้งคำถามให้เด็กตอบ แล้วให้เด็กสรุปด้วยตัวเอง

๒. สอนโดยใช้การแฝงสาระ การพูดคุยถามความเห็นไม่ชี้ให้เด็กจำในสิ่งที่สั่งฟังในสิ่งที่พูด จากแนวคิดพื้นฐานและทฤษฎีการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานตามที่กล่าวมา ข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน หมายถึง แนวทางการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักการสมองกับการเรียนรู้บนความคิดพื้นฐาน ๓ ด้าน คือ อารมณ์เป็น ส่วนสำคัญในการเรียนรู้ทุกขั้นตอน การเรียนรู้ต้องใช้ทุกส่วนทั้งการคิด ความรู้สึกและการลงมือปฏิบัติไปพร้อมๆ กัน จึงเป็นการเรียนรู้ที่ดีที่สุดกระบวนการและลีลานำไปสู่การสร้างแบบแผนอย่างมีความหมาย โดยใช้กระบวนการเรียนพัฒนาผลการเรียนรู้

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. ๒๕๕๐ ; อ้างอิงมาจาก นิราศ จันทรจิตร. ๒๕๕๓ : ๓๓๙- ๓๔๑) จึงได้เสนอกรอบในการจัดกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ ดังนี้

๑. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่ครูวางแผนในการสนทนากับนักเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมให้เข้าใจในสิ่งที่จะเรียน และสามารถเชื่อมโยงไปสู่เรื่องที่จะเรียนได้
๒. ขั้นตกลงกระบวนการเรียนรู้ เป็นขั้นที่ครูและนักเรียนตกลงร่วมกันว่านักเรียนจะต้องทำกิจกรรมใดบ้าง อย่างไร และจะมีวิธีวัดและประเมินผลอย่างไร
๓. ขั้นเสนอความรู้ใหม่ เป็นขั้นที่ครูจะต้องเชื่อมโยงประสบการณ์การต่าง ๆ มาสร้างองค์ความรู้ใหม่ คือ การสอนหรือการสร้างความคิดรวบยอดให้แก่ นักเรียน จนเกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียน
๔. ขั้นฝึกทักษะ เป็นขั้นที่นักเรียนเข้ากลุ่มแล้วร่วมมือกันเรียนรู้ และสร้างผลงานในขั้นนี้คำว่า ฝึก ทักษะ หมายถึง การวิจัย การฝึกปฏิบัติการทดลอง การสังเกตจากสิ่งแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ การทำแบบฝึกการวาดภาพ และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ จนประสบผลสำเร็จได้ผลงานออกมา (ผลงานควรชัดเจน น่าสนใจ ไม่ใช่ใส่กระดาษ A๔ หรือกระดาษแผ่นเล็ก ๆ แต่ควรเป็นกระดาษขนาดใหญ่ เช่นกระดาษปฐพี ใช้ นำเสนออาจเป็นการเขียนธรรมดาหรือแผนผังความคิด)
๕. ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นขั้นที่ตัวแทนแต่ละกลุ่มที่ได้จากการจับสลาก ออกมาเสนอผลงาน เพื่อ เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
๖. ขั้นสรุปความรู้ เป็นขั้นที่ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้แล้วให้นักเรียนทำใบงานเป็นรายบุคคล แล้วเปลี่ยนกันตรวจโดยครูและนักเรียนร่วมกันเฉลย แล้วให้นักเรียนแต่ละคนปรับปรุงผลงานตนเอง ให้ถูกต้อง ครูรับทราบแล้วเก็บผลงานไว้ในแฟ้มสะสมงานของตนเอง
๗. ขั้นกิจกรรมเกม เป็นขั้นที่ครูจัดทำข้อสอบมาให้ให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคลโดยไม่ซักถามกัน ส่งเป็นกลุ่มแล้วเปลี่ยนกันตรวจเป็นกลุ่ม โดยครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแล้วให้แต่ละกลุ่มหาค่าคะแนนเฉลี่ยบอกครู บันทึกไว้แล้วประกาศผลเกม กลุ่มใดได้คะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดเป็นกลุ่มชนะเลิศ การจัดกิจกรรมทั้ง ๗ ขั้นตอนนี้ เป็นกิจกรรมประสมประสานระหว่างการใช้กระบวนการกลุ่มแผนผัง ความคิด ใบงาน และ เกม เป็นหลักการที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือทำเองได้ฝึกฝนซ้ำในเรื่องเดิมทำให้นักเรียนเกิด การเรียนรู้ และจดจำได้แม่นยำ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และยัง สอดคล้องกับหลักการเรียนของ BBL (Brain Based Learning) คือการเรียนรู้เรื่องเดิมโดยใช้กิจกรรมที่ หลากหลาย เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ได้แม่นยำ และจำได้นาน

เจนเซน (Jensen. ๒๐๐๐ : ๒๐๐-๒๐๑) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. Preparation เป็นการเตรียมสมองสำหรับการเชื่อมโยงความรู้ ผู้สอนอาจจะให้กำลังใจหรือกระตุ้น ผู้เรียนด้วยการอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วและสอบถามความต้องการของผู้เรียนว่าต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับอะไรในหัวข้อนี้บ้าง

๒. Acquisition เป็นการเตรียมสมองเพื่อซึมซับข้อมูลใหม่ สมองจะเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลความรู้ เพิ่มเติมกับข้อมูลใหม่ตามความเป็นจริงอย่างสร้างสรรค์

๓. Elaboration ผู้เรียนจะเรียนรู้โดยการใช้ข้อมูลและข้อคิดเห็นเพื่อสนับสนุนเชื่อมโยงการเรียนรู้และ เพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อมูลที่ผิดพลาด

๔. Memory Formation สมองจะทำงานภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยดึงข้อมูลจากการเรียนรู้ รวมทั้งอารมณ์และสภาพทางร่างกายของผู้เรียนในเวลานั้นมาใช้แบบไม่รู้ตัวเป็นไปโดยอัตโนมัติ การสร้าง ความจำ เกิดขึ้นทั้งในขณะที่ผู้เรียนพักผ่อนและนอนหลับ

๕. Functional Integration ผู้เรียนจะประยุกต์ข้อมูลเดิมมาใช้กับสถานการณ์ เช่น ผู้เคยเรียนการ ช่อมเครื่องมือ อุปกรณ์ โดยการดูการช่อมเตาอบที่บ้านพักมาแล้วเขาต้องสามารถประยุกต์ทักษะการช่อมเตา อบไปช่อมอุปกรณ์ชนิดอื่นได้ด้วย

การออกแบบนวัตกรรม

ขั้นตอนที่ ๑ : การกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนา เพื่อสร้างสมรรถนะการอ่านการเขียนและพัฒนาความคิดในเรื่องคำคล้องจอง ๒ พยางค์

ขั้นตอนที่ ๒ : การศึกษาค้นคว้าเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด ค้นคว้าหลักวิชาการ แนวคิด ทฤษฎีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาผสมผสานกับความคิดและประสบการณ์ของตนเอง เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ ๓ : การสร้างต้นแบบนวัตกรรม ศึกษาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง ตั้งชื่อนวัตกรรม ตั้งวัตถุประสงค์ของการใช้นวัตกรรมแล้วนำทฤษฎีBBLและโมเดลของผ้สอนมาสร้างเป็นนวัตกรรมพร้อมออกแบบการเรียนรู้ให้ครอบคลุม จัดการเรียนการสอนได้ง่ายขึ้น

ขั้นตอนที่ ๔ : การตรวจสอบเพื่อปรับปรุงคุณภาพของนวัตกรรมต้นแบบ นำนวัตกรรมมาทดลองใช้กับผู้เรียน ๑ กลุ่มเล็ก

ขั้นตอนที่ ๕ : การทดลองใช้ในชั้นเรียนปกติ นำนวัตกรรมมาทดลองใช้กับผู้เรียนทั้งห้อง

ขั้นตอนที่ ๖ : การเผยแพร่และนำไปใช้เป็นประจำ นำนวัตกรรมใช้จริงในการเรียนการสอนกับผู้เรียนทั้งห้อง

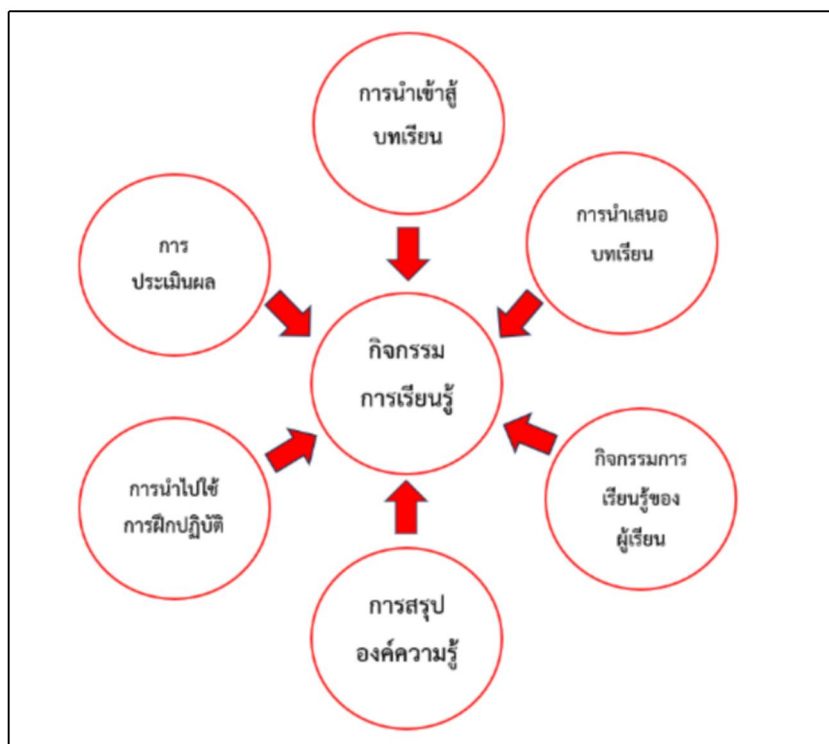
วิธีดำเนินการ

ในการสร้างนวัตกรรม สมรรถนะการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านและเขียนเพื่อพัฒนาการคิด เรื่อง คำคล้องจอง ๒ พยางค์ โดยใช้ชุดเกมจับคู่ และ แบบฝึกทักษะ ด้วย WIPAWADEE Model. ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

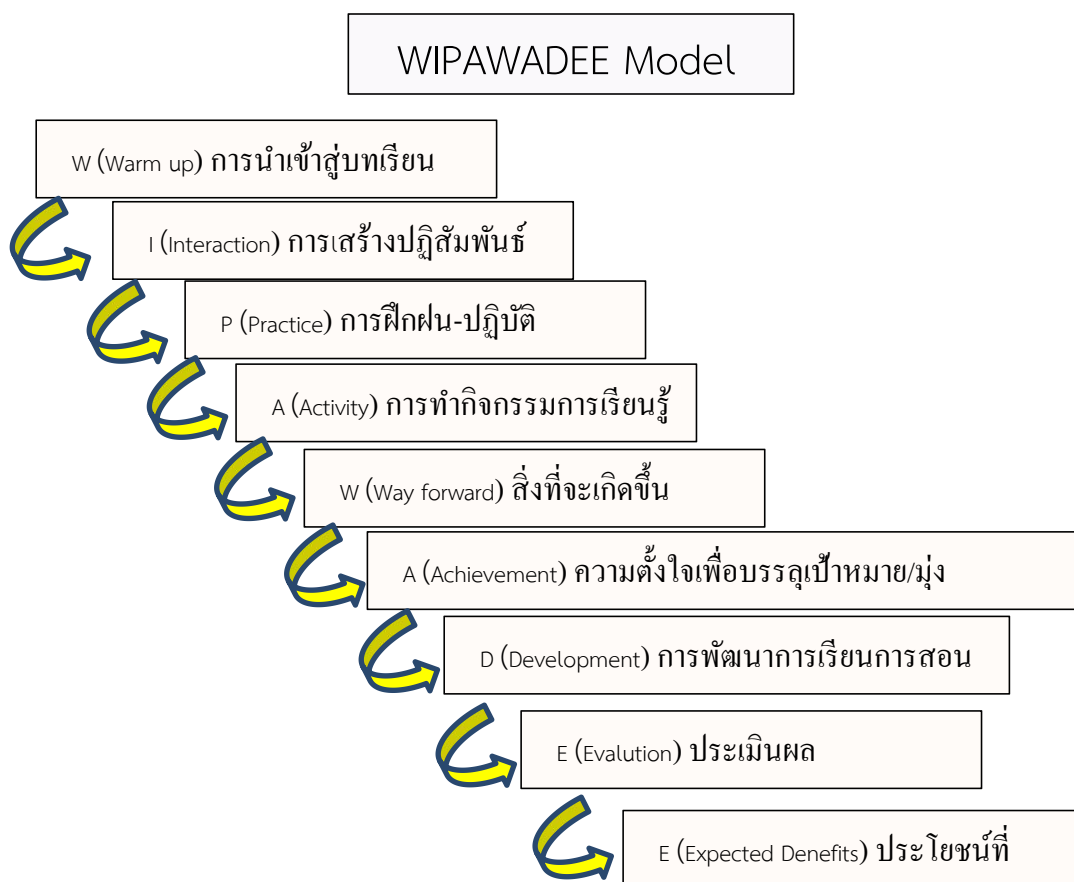
ได้ดำเนินการตามรายละเอียดขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ของโรงเรียนบ้านโนนขาวนาโยง
๒. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่จะนำมาใช้ในการสร้างนวัตกรรมและการจัดการเรียนรู้
๓. จัดทำโครงสร้างรายวิชา ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีประยุกต์ใช้นวัตกรรม
๔. จัดให้มีกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามนวัตกรรมการจักเรียนรู้ที่ออกแบบไว้
๕. เมื่อจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เสร็จแล้วให้มีการประเมินผล เพื่อติดตามผลการใช้นวัตกรรมที่ออกแบบไว้ แล้วจึงนำข้อเสนอแนะ ปัญหา ไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อจัดกิจกรรมต่อไป

แผนผังการออกแบบกระบวนการเรียนรู้

โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม

WIPAWADEE Model

๑. W : Warm up การนำเข้าสู่บทเรียน

การนำเข้าสู่บทเรียนนั้น เป็นการเตรียมตัวนักเรียนก่อนที่จะเริ่มทำการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนทราบว่ากำลังเรียนเกี่ยวกับอะไร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสนใจและเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน ให้มาอยู่กับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน และต้องเป็นการเชื่อมโยงความรู้เดิม ซึ่งเป็นที่สิ่งทีนักเรียนรู้อยู่แล้ว ไปสู่ความรู้ใหม่ที่กำลังจะสอน ซึ่งการนำเข้าสู่บทเรียนนี้ นับว่าเป็นเทคนิคที่ครูผู้สอนทุกคนจะต้องสามารถดำเนินการได้ผ่านการใช้กิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนใหม่ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

สำหรับเทคนิคที่ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียนนั้น มีด้วยกันอยู่หลากหลายวิธี ซึ่งการเลือกเฟ้นเทคนิคในการนำเข้าสู่บทเรียนอย่างเหมาะสมนั้น ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึง สภาพแวดล้อม บริบทของนักเรียน และรวมถึงเนื้อหาในบทเรียนนั้น ๆ ด้วยว่าเหมาะสมและสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงไร ซึ่งสามสิ่งที่สำคัญในการนำเข้าสู่บทเรียนอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูผู้สอนจะต้องดำเนินการในสามสิ่งดังต่อไปนี้

๑. ครูผู้สอนจะต้องรู้และทราบถึงประสบการณ์เดิมของนักเรียน เพื่อหาวิธีในการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมนั้นให้สัมพันธ์กับกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ในเนื้อหาใหม่

๒. ครูผู้สอนจะต้องศึกษาบทเรียนและเนื้อหาที่จะสอน เพื่อพิจารณาและเลือกเฟ้นเทคนิคในการนำเข้าสู่บทเรียนอย่างเหมาะสม

๓. ครูผู้สอนจะต้องทดลองและฝึกฝนเทคนิคในการนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อให้เกิดความชำนาญและสามารถทำเทคนิคนี้ไปใช้ได้อย่างราบรื่นและเป็นไปตามกำหนดเวลา ซึ่งโดยปกติแล้วครูผู้สอนมักจะใช้เวลาสำหรับกิจกรรมการนำเข้าสู่บทเรียนนั้นเพียง ๕-๑๐ นาที แล้วแต่รูปแบบของเนื้อหาการเรียนรู้นั้น

๒.1 : Interaction การสร้างปฏิสัมพันธ์

ความหมายของปฏิสัมพันธ์

ความหมายโดยทั่วไปของคำว่า Interactive หมายถึง การมีการโต้ตอบและให้แรงเสริม (Feedback และ Reinforcement) กับการกระทำของผู้เรียน เช่น เว็บเพจที่ประกอบด้วยเนื้อหาที่เอกสารที่ถูกอัปโหลดเอาไว้ เพื่อให้ผู้เรียนอ่านอย่างเดียว เช่นนี้ไม่ถือว่าเป็นเว็บเพจที่มีปฏิสัมพันธ์กันได้ แต่ถ้าหากคำศัพท์หรือภาพบนเว็บสามารถที่จะอ่านคำอธิบายเพิ่มเติมได้ โดยผู้ดูเว็บคลิกลิงค์เพื่อไปหน้าจอถัดไป ซึ่งเป็นหน้าจอที่แสดงคำอธิบายนั้น เว็บเพจนั้นอาจจะเรียกได้ว่า เป็นเว็บเพจที่มีการโต้ตอบกับการกระทำของผู้เรียน (แต่การที่มีลิงค์บนเว็บเพจเป็นเพียงแควีธีการเบื้องต้นที่ทำให้เว็บมีการโต้ตอบกับการกระทำของผู้เรียนเท่านั้น) การที่จะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนได้มากน้อยแค่ไหนก็ขึ้นอยู่กับว่า จะสร้างโปรแกรมการโต้ตอบและให้แรงเสริมกับการกระทำของผู้เรียนเอาไว้แบบไหนและอย่างไร กล่าวคือ การโต้ตอบและให้แรงเสริมกับการกระทำของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ในการสร้างระบบการเรียนแบบ WBT มีความจำเป็นที่จะต้องคิดด้วยว่าจะสร้างโปรแกรมการโต้ตอบและให้แรงเสริมกับการกระทำของผู้เรียนเอาไว้อย่างไร จึงจะทำให้ระบบการเรียนนั้นมีประสิทธิภาพสูง ซึ่งเป็นความสำคัญของการออกแบบสื่อการสอน

ในบริบทของห้องเรียน ปฏิสัมพันธ์คือ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกลุ่ม ในกรจัดการเรียนการสอนนิยมสร้างความสัมพันธ์ในห้องเรียนด้วยการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน กิจกรรมประเภทต่าง ๆ ที่จะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมีดังตัวอย่างเช่น

- ให้ผู้เรียนอธิบาย หรือออกมาแก้ปัญหาโจทย์บนกระดานดำ การแก้ปัญหานี้อาจจะเป็นงานเดี่ยว หรืองานกลุ่มก็ได้
- ให้โอกาสถามตอบข้อสงสัย หรือแสดงความคิดเห็นขณะเรียน
- ถามปัญหาให้ผู้เรียนตอบ
- ให้ผู้เรียนจับกลุ่มทำงานที่ผู้เรียนมองหมายในขณะสอน เช่น ทำแบบฝึกหัด, อภิปรายเพื่อหาคำตอบเป็นต้น โดยผู้สอนดูแลอธิบายขณะผู้เรียนทำงาน
- ให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้มารายงานต่อเพื่อน
- ให้ผู้เรียนจัดบอร์ดสาธิตอุปกรณ์, เครื่องมือต่างๆ ร่วมกับผู้สอน
- ให้สอนแทนผู้สอนในบางหัวข้อ

กิจกรรมข้างต้นนี้ ลักษณะของปฏิสัมพันธ์ที่ใช้มี ๒ แบบคือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน สิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มผู้เรียนคือ จำนวนผู้เรียนในกลุ่ม ความสามารถของผู้เรียน ลักษณะของผู้นำกลุ่ม และความสามัคคี

สำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนนั้น ปฏิสัมพันธ์ในทางตรงที่ผู้สอนใช้ได้แก่การพูดติดต่อกับผู้เรียน หรือใช้ตำราหรืออุปกรณ์การสอน หรือเครื่องมือ หรือวิธีการให้ทำงานหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นสื่อในทางอ้อม ผู้สอนอาจใช้ท่าทางการแสดงออก เช่น สันติริษะ ยิ้ม พยักหน้า ซึ่งผู้เรียนก็อาจใช้ปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ เหล่านี้กับผู้สอนได้เช่นกัน

๓. P : Practice การฝึกฝน-ปฏิบัติ)

อาศัยการเรียนรู้แบบ learning by doing (เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ) คือ แนวคิดการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ผ่านการทำกรทำกิจกรรม การลงมือปฏิบัติจริงในสภาพแวดล้อมจริง ได้ฝึกคิด ฝึกทำ ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะ ไปจนถึงค้นคว้าในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือถนัดด้วยตนเอง เพื่อใช้เป็นแรงจูงใจ และมีความสุขในการเรียน การเรียนการสอนในรูปแบบนี้ผู้สอนจะลดบทบาทของตัวเองในการสอนและการให้ความรู้กับผู้เรียนโดยตรงแล้วเปลี่ยนมาสนับสนุน เพิ่มกระบวนการและกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการจะทำกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น

๔. A : Activity การทำกิจกรรมการเรียนรู้

มีการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และส่งเสริมผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ เรียนรู้และทำงานร่วมกันโดยมีการจัดการเรียนรู้ที่สามารถแก้ไขปัญหา โดยมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดและค้นพบองค์ความรู้ทำให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิดและค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง และสร้างแรงบันดาลใจ

๕. W : Way forward สิ่งที่จะเกิดขึ้น

เมื่อผู้เรียนเรียนและใช้นวัตกรรมเรื่องนี้แล้วนั้น ผู้เรียนต้องมีความสามารถอ่านและเขียนได้คล่องมากขึ้น ผู้เรียนเข้าใจในเรื่องของคำคล้องจอง ๒ พยางค์มากขึ้น และใช้นวัตกรรมอย่างมีความสุขต่อการเรียน

๖. A : Achievement ความตั้งใจเพื่อบรรลุเป้าหมาย / มุ่งผลสัมฤทธิ์

การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation- ACH) คำจำกัดความ: ความตั้งใจ และความขยันหมั่นเพียร ปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลงานตามเป้าหมายและมาตรฐานที่องค์กรกำหนดไว้อย่างดีที่สุด อีกทั้งหมายรวมถึงความมุ่งมั่น ในการปรับปรุงพัฒนาผลงานและกระบวนการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุดอยู่เสมอ

๗. D : Development การพัฒนาการเรียนการสอน

การพัฒนาการเรียนรู้และการพัฒนานักเรียนเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการจัดกระบวนการให้ผู้เรียนเข้าสู่มาตรฐาน และได้รับการพัฒนาตนเอง

กระบวนการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ”

ผู้สอนจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากการเป็นผู้บอกความรู้ให้จบไปในแต่ละครั้งที่เข้าสอนมาเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวก(Facilitator)ในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนกล่าวคือเป็นผู้กระตุ้นส่งเสริมสนับสนุนจัดสิ่งเร้า และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน เกิดการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล การจัดกิจกรรมจึงต้องเป็นกิจกรรมที่ ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ วิจัย สร้างสรรค์ศึกษาและค้นคว้าได้ลงมือ ปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้และค้นพบความรู้ด้วยตนเองเป็นสาระ ความรู้ ด้วยตนเอง รักการอ่าน รักการเรียนรู้อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต(Long-life Education) และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning Man) ผู้สอนจึง ต้องสอนวิธีการแสวงหาความรู้ (Learn how to learn) มากกว่าสอนตัวความรู้

การพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนจึงต้องจัดระเบียบและขั้นตอนดังนี้

๑. วิเคราะห์สภาพทั่วไปของสถานที่ ห้องเรียนและตัวผู้เรียน
๒. พัฒนาโดยการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อพัฒนานวัตกรรมในแต่ละบทเรียนโดยเน้นด้านความรู้และด้าน กระบวนการ
๓. พัฒนาจัดหาสื่อ เครื่องมือช่วยในการใช้สื่อการสอน ICT ช่วยในการจัดการเรียนรู้
๔. สร้างและพัฒนานวัตกรรมและกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้รับองค์ความรู้และสนุกสนานกับการเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ
๕. ปรับเปลี่ยนห้องเรียนให้มีบรรยากาศเป็นห้องเรียนแห่งการเรียนรู้
๖. เชื่อมโยงห้องเรียนให้มียุคความรู้ในห้องและนอกห้องเรียนสู้องค์ความรู้ที่เป็นสากลโดยใช้สื่อที่จัดทำขึ้นเองและ สื่อออนไลน์
๗. มีการวัดผลประเมินผลเพื่อการพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ตลอดจนสนับสนุนผู้ที่เรียนดี เก่ง ให้ได้ศึกษา, และซ่อมเสริมนักเรียนที่อ่อนโดยใช้บทเรียนออนไลน์และบทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับผู้ปกครอง
๘. ประเมินผลทุกระยะ เพื่อให้ทราบสภาพจริง แก้ไขและวางแผนพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

๘. E : Evaluation ประเมินผล

การประเมินผล เป็นกระบวนการนำข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการวัดมาพิจารณาตัดสินว่า ผู้เรียนสามารถบรรลุตาม เป้าหมายหรือจุดประสงค์ของการจัดการศึกษาเพียงใด มีสิ่งใดที่ต้องการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น ซึ่งประโยชน์ ของการวัดและการประเมินผลของการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ นอกจากนี้แล้วผลจากการ วัดและการประเมินยังเป็นข้อมูลที่ครูนำมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนให้มีคุณภาพ และเกิดแนวทางในการ ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น การวัดและการประเมินผลจึงมีความเกี่ยวข้องกับการกำหนดความมุ่ง หมายของการเรียนการสอน และการจัดประสบการณ์เรียนรู้

หากอยากรู้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอนนั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่ เพียงใด จำเป็นต้องมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ในอดีตการวัดและประเมินผลส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับ การใช้ข้อสอบ ซึ่งไม่สามารถสนองเจตนารมณ์การเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนคิด ลงมือปฏิบัติด้วยกระบวนการ หลากหลาย เพื่อสร้างองค์ความรู้ ดังนั้นผู้สอนต้องตระหนักว่า การเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลเป็น กระบวนการเดียวกัน และจะต้องวางแผนไป พร้อม ๆ กัน ซึ่งจะสอดคล้องกับการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริง คือการวัดและการประเมินผลที่สอดคล้องกับความสามารถ หรือคุณลักษณะตามสภาพที่แท้จริงของ ผู้เรียน เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน

๙. E : Expected Benefits ประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้เรียนได้รับทักษะการอ่านและเขียนที่ดีมากขึ้นและพัฒนาความคิดจากการการใช้นวัตกรรม ซึ่งการเรียนเรื่องคำ คล้องจองเป็นพื้นฐานนำไปสู่การแต่งร้อยกรองและคำขวัญ เป็นการสื่อสาร / นำเสนอผลงานได้

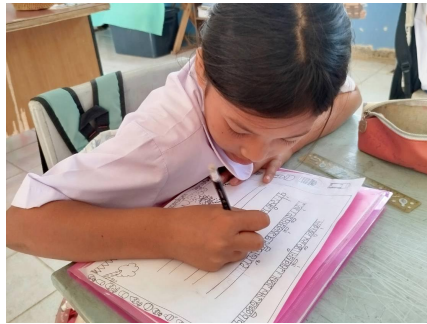
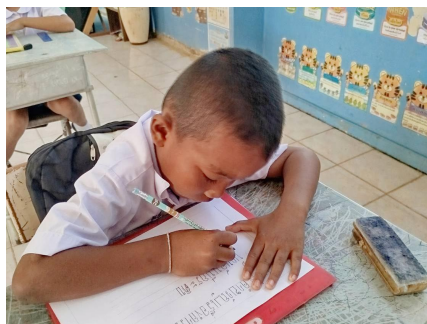
ผลการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรม

ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

๑. **ความรู้** นักเรียนสามารถรู้ความหมายและชนิดของคำคล้องจอง และรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
๒. **ทักษะ** นักเรียนสามารถวิเคราะห์ชนิดของคำคล้องจอง นำมาแต่งเป็นคำขวัญง่ายๆให้สอดคล้องกันได้
๓. **คุณลักษณะ** ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน
๔. **เจตคติ** นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการใช้คำคล้องจองเชื่อมกับเรื่องราวภูมิปัญญาท้องถิ่น
๕. **สมรรถนะ** นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารและการคิด , มีสมรรถนะด้านการอ่านและเขียนที่ดี ขึ้น และจัดทำสื่อคำคล้องจองและแต่งคำขวัญเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น(การสานกระติบข้าว) ได้

การเผยแพร่นวัตกรรม(ภาพกิจกรรม)

กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน

กิจกรรมการจัดอบรมนวัตกรรมสำหรับครูในโรงเรียน

กิจกรรมการจัดอบรมนวัตกรรมสำหรับนักเรียนในโรงเรียนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

ภาคผนวก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

ชื่อ-นามสกุล นางสาววิภาวดี ศิริบุรณ์ โรงเรียนบ้านโนนขวาวนาบุญ สังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๒

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ คำคล้องจอง เวลา ๗ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้จักคำคล้องจอง เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๔.๑

เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญหาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ป.๒/๔ บอกลักษณะคำคล้องจอง

ตัวชี้วัดปลายทาง

ป.๑/๑ อ่านออกเสียงคำคล้องจอง ข้อความและบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง

๒. สาระสำคัญ

คำที่มีเสียงสระและเสียงตัวสะกดเหมือนกัน เรียกว่า คำคล้องจอง

๓. สาระการเรียนรู้

คำคล้องจอง

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

นักเรียนบอกลักษณะคำคล้องจองได้

ด้านกระบวนการ หรือทักษะ(P/S)

นักเรียนยกตัวอย่างคำคล้องจองง่ายๆได้

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม(A)

นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

สมรรถนะ(S) หรือผลผลิตสอดคล้องกับตัวชี้วัด (C)

นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารและคิด

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ใฝ่เรียนรู้

มุ่งมั่นในการทำงาน

รักความเป็นไทย

๕. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

-

การประเมินผล

๖. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้

๑ นักเรียนคิดว่า คำคล้องจองมีลักษณะอย่างไร

๑.๑ ให้นักเรียนสังเกตภาพและกลุ่มคำใต้ภาพต่อไปนี้

ยิ้มแย้มแจ่มใส

ขยันขันแข็ง

๑.๒. ให้นักเรียนอ่านและสังเกตคำจากบัตรคำบนกระดาน และสนทนาเกี่ยวกับลักษณะ

ของคำ

เรา - เสาร์ - เกล้า

โต - โท้ -

มี๊ว - ตั้ว - รั้ว

แท้ - แปล - แตร

ขั้นการจัดการเรียนรู้

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓ - ๕ คน ร่วมกันอธิบายลักษณะของคำ โดยให้นักเรียนคิดและตอบตามความเข้าใจของตนเอง

๒. ให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง คำคล้องจอง

๓. ให้นักเรียนศึกษาแผนภูมิตัวอย่างคำคล้องจองตามมาตราตัวสะกด

มาตรา กง	-	คง วง ตรง	-	ลิง วิ่ง กลิ้ง จริง
มาตรา กน	-	วัน นั้น ชัน	-	เขียน เพียร เปลี่ยน
มาตรา กม	-	ลม กัม ขนม	-	ห้าม ถาม ปราม
มาตรา เกย	-	เนย เคย เย้ย	-	เรื้อย เหนื่อย เปื้อย
มาตรา กก	-	ทุก สุข ปลุก	-	เสก เลข เมฆ

๔. ให้นักเรียนเล่นเกม หนึ่งคำหนึ่งพยางค์

เกม หนึ่งคำหนึ่งพยางค์

วิธีเล่น ๑. ให้นักเรียนคิดคำตามสระที่ครูกำหนดให้

๒. คำที่พูดต้องมีความหมาย

เช่น กำหนด สระ อี มาตรา ก กา

สี ดี มี ปี พี นี ฯลฯ

(ฝึกทักษะพื้นฐานการแต่งคำคล้องจอง)

ขั้นสรุป

๑. ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

๑ คำที่มีเสียงสระและเสียงตัวสะกดเหมือนกัน เรียกว่า คำคล้องจอง

๗. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. ภาพ

๒. บัตรคำ

๓. แผนภูมิคำคล้องจอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

ชื่อ-นามสกุล นางสาววิภาวดี ศิริบุรณ์ โรงเรียนบ้านโนนขวาวนาบุญ สังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๒

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ คำคล้องจอง เวลา ๗ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ต่อคำคล้องจอง เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท ๔.๑

เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิภาค ปัญหาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ป.๒/๑ อ่านออกเสียงคำคล้องจอง ข้อความและบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง

ตัวชี้วัดปลายทาง

ป.๒/๔ บอกลักษณะคำคล้องจอง

๒. สาระสำคัญ

การต่อคำคล้องจองต้องมีเสียงสระและเสียงตัวสะกดเหมือนกัน

๓. สาระการเรียนรู้

การต่อคำคล้องจอง

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

นักเรียนบอกลักษณะคำคล้องจองได้

ด้านกระบวนการ หรือทักษะ(P/S)

นักเรียนต่อคำคล้องจองได้

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม(A)

นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการฝึกฝน

สมรรถนะ(S) หรือผลผลิตสอดคล้องกับตัวชี้วัด (C)

นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร , ความสามารถในการคิด และ ความสามารถในการแก้ปัญหา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ใฝ่เรียนรู้

มุ่งมั่นในการทำงาน

รักความเป็นไทย

๕. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

-

การประเมินผล

๑. วิธีการวัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม

๒. เครื่องมือ

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

๓. เกณฑ์การประเมิน

การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

ผ่านตั้งแต่ ๒ รายการ ถือว่า ผ่าน

๖. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ให้นักเรียนอ่านและสังเกตคำที่คล้องจองกันจากบัตรคำที่ครูติดบนกระดาน และสนทนาเกี่ยวกับลักษณะของคำ

ตัวอย่างคำคล้องจอง ๑ พยางค์

ผ้า กว่า ปลา หล้า ฟ้า จ้า หนา กว่า

ตัวอย่างคำคล้องจอง ๒ พยางค์

คุณแม่ แก้วไข ไหว้พระ ระวัง สั่งสอน หมอนข้าง ทางเดิน

ตัวอย่างคำคล้องจอง ๓ พยางค์

นาฬิกา เสียงฮาเฮ ไกวเปลนื่อง คล่องแคล่วดี สีชมพู

- ให้นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะของคำคล้องจองตามบัตรคำที่ครูกำหนด

ขั้นการจัดการเรียนรู้

คำคล้องจอง ๑ คำ

- ผ้า กว่า ปลา หล้า
- โลก โศก โชค โรค
- วาบ สูป รูป รูป
- สวรรค์ ขวัญ พลัน สันต์

คำคล้องจอง ๒ คำ

- ท้องฟ้า ทำหาย สายแล้ว แก้วน้ำ ล้าคล่อง หมองมัว รั้วบ้าน
- พิษิต ผิดพลาด หวาดกลัว มัวเมา แก้วอิ ฟื้น้อง คล่องแคล่ว

คำคล้องจอง ๓ คำ

- เด็กนักเรียน เพียรทำดี สิ้นน้ำเงิน เดินไปมา ขาแก้อี้
- เดินไปมา ใบชาเขียว ท่องเที่ยวไป สนใจจริง ฟุ้งสิงค่าง

๒. ให้นักเรียนเล่นเกมต่อคำคล้องจอง โดยเริ่มจาก ๒ พยางค์ และ ๓ พยางค์ ภายใน

ขั้นสรุป

๑. ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

๑ การต่อคำคล้องจองต้องมีเสียงสระและเสียงตัวสะกดเหมือนกัน

๒. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้

๑ นักเรียนคิดว่าคำคล้องจองมีประโยชน์อย่างไร

๗. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. บัตรคำ

๒. แผนภูมิคำคล้องจอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

ชื่อ-นามสกุล นางสาววิภาวดี ศิริบุรณ์ โรงเรียนบ้านโนนขวาวนาบุญ สังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๒

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ คำคล้องจอง เวลา ๗ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านออกเสียงคำคล้องจอง เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ป.๒/๑ อ่านออกเสียงคำคล้องจอง ข้อความและบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง

ตัวชี้วัดปลายทาง

ป.๒/๔ บอกลักษณะคำคล้องจอง

๒. สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงคำคล้องจองเป็นพื้นฐานการฝึกแต่งคำคล้องจองให้ถูกต้อง

๓. สาระการเรียนรู้

การอ่านออกเสียงคำคล้องจอง

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

นักเรียนบอกลักษณะคำคล้องจองได้

ด้านกระบวนการ หรือทักษะ(P/S)

นักเรียนอ่านออกเสียงคำคล้องจองได้

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม(A)

นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง

สมรรถนะ(S) หรือผลผลิตสอดคล้องกับตัวชี้วัด (C)

นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร , ความสามารถในการคิด และ ความสามารถในการแก้ปัญหา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ใฝ่เรียนรู้

มุ่งมั่นในการทำงาน

รักความเป็นไทย

๕. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

กิจกรรมการอ่านออกเสียงคำคล้องจอง

การประเมินผล

๑. วิธีการวัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม

๒. เครื่องมือ

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

๓. เกณฑ์การประเมิน

การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

ผ่านตั้งแต่ ๒ รายการ ถือว่า ผ่าน

ผ่าน ๑ รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน

๖. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

คล้อง

๑. ให้นักเรียนอ่านคำคล้องจอง โดยจับคู่อ่านออกเสียงให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือเพื่อนที่อ่านหนังสือไม่

๑. วันนี้	มิสุข	ทุกอย่าง	กว้างใหญ่
ใสแจ้ว	แก้วน้ำ	คำมิด	ยืดยาว
๑. นักเรียน	เขียนอ่าน	सानเสื่อ	เหงื่อตก
ยกของ	ป้องกัน	วันเกิด	เชิดชู
๑. รักพ่อแม่	ท่านแก่เฒ่า	เราเลี้ยงท่าน	
ทำงานให้	จิตใจดี	มีคนชม	
๑. มีพี่น้อง	ต้องรักกัน	ทุกวันนะ	จะมีสุข
ความทุกข์ห่าง	หนทางขึ้น	ระรื่นจิต	

ขั้นการจัดการเรียนรู้

๑. ให้นักเรียนหาบทร้อยกรองจากหนังสือต่าง ๆ แล้วนำมาอ่านหน้าชั้นเรียน จากนั้นให้บอกคำคล้องจองจากบทร้อยกรอง

ขั้นสรุป

๑. ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

๑. การอ่านออกเสียงคำคล้องจอง เป็นพื้นฐานการฝึกแต่งคำคล้องจองให้ถูกต้อง

๒. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้

๑. นักเรียนคิดว่าคำคล้องจองไพเราะหรือไม่ อย่างไร

๗. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. ชุดคำคล้องจอง

๒. บทร้อยกรอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

ชื่อ-นามสกุล นางสาววิภาวดี ศิริบุรณ์ โรงเรียนบ้านโนนขวาวนาบุง สังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๒

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ คำคล้องจอง เวลา ๗ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง จับคู่คำคล้องจอง เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๔.๑

เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ป.๒/๑ อ่านออกเสียงคำคล้องจอง ข้อความและบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง

ตัวชี้วัดปลายทาง

ป.๒/๔ บอกลักษณะคำคล้องจอง

๒. สาระสำคัญ

คำคล้องจองเป็นคำที่มีสระเสียงเดียวกัน ถ้ามีตัวสะกดต้องอยู่ในมาตราเดียวกัน

๓. สาระการเรียนรู้

คำคล้องจอง

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

นักเรียนบอกลักษณะคำคล้องจองได้

ด้านกระบวนการ หรือทักษะ(P/S)

นักเรียนจับคู่คำคล้องจองได้

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม(A)

นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนรู้

สมรรถนะ(S) หรือผลผลิตสอดคล้องกับตัวชี้วัด (C)

นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร , ความสามารถในการคิด และ ความสามารถในการแก้ปัญหา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ใฝ่เรียนรู้

มุ่งมั่นในการทำงาน

รักความเป็นไทย

๕. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

-

การประเมินผล

๑. วิธีการวัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม

๒. เครื่องมือ

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

๓. เกณฑ์การประเมิน

การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

ผ่านตั้งแต่ ๒ รายการ ถือว่า ผ่าน

ผ่าน ๑ รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน

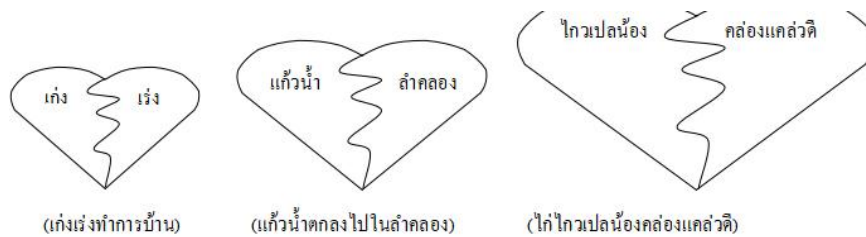
๖. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้

๑ นักเรียนคิดว่าคำคล้องจองมีอะไรที่เหมือนและแตกต่างกันได้บ้าง

๒. ให้นักเรียนเล่นเกมใจเดียวกัน โดยครูแจกบัตรคำรูปหัวใจครึ่งเดียวให้นักเรียนคนละ ๑ บัตรคำ แล้วให้นักเรียนหาคู่คำที่มีเสียงคล้องจองกันภายในเวลาที่กำหนดเมื่อนักเรียนจับคู่คำได้แล้วให้แต่งประโยคจากบัตรคำนั้น จากนั้นออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน เช่น

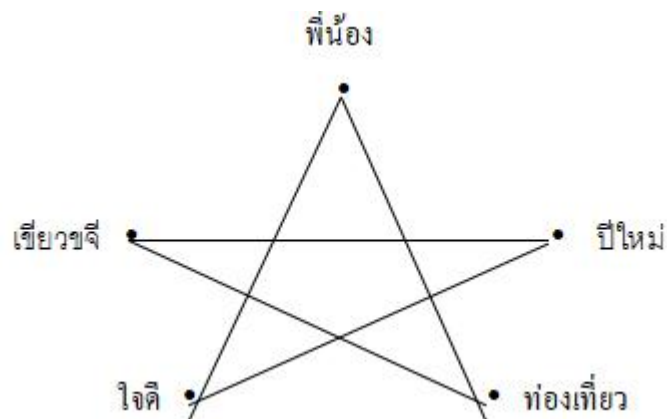
ขั้นการจัดการเรียนรู้

๑. ให้นักเรียนทำกิจกรรมเสริมทักษะการเรียนรู้ โดยจับคู่คำที่มีเสียงคล้องจองกัน จากคำที่กำหนดให้ แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

๒. ให้นักเรียนทำกิจกรรมเสริมการเรียนรู้โดยโยงเส้นจับคู่คำที่มีเสียงคล้องจองกัน แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

๓. ให้นักเรียนโยงเส้นคำคล้องจองที่ครูกำหนด จากนั้นให้บอกรูปภาพที่ปรากฏ

เช่น

ขั้นสรุป

๑. ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

๑ คำคล้องจองเป็นคำที่มีสระเสียงเดียวกัน ถ้ามีตัวสะกดต้องอยู่ในมาตราเดียวกัน

๗. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

๑. บัตรคำ   ๒. แผนภูมิคำคล้องจอง

แผนการจัดการเรียนรู้๕

ชื่อ-นามสกุล นางสาววิภาวดี ศิริบุรณ์ โรงเรียนบ้านโนนขวาวนาบุญ สังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๒

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ คำคล้องจอง เวลา ๗ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่๕ เรื่อง รู้เรื่องคำคล้องจอง ๒ พยางค์ เวลา ๒ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท ๔.๑

เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ป.๒/๔ บอกลักษณะคำคล้องจอง

ตัวชี้วัดปลายทาง

ป.๑/๑ อ่านออกเสียงคำคล้องจอง ข้อความและบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง

ป.๒/๓ เรียบเรียงคำเป็นประโยคได้ตรงตามเจตนาของการสื่อสาร

๒. สาระสำคัญ

คำคล้องจอง คือ คำที่ใช้สระ เดียวกัน และมีตัวสะกดในมาตรา เดียวกัน แต่มีพยัญชนะต้นต่างกัน คำคล้องจองเป็นการเรียบเรียงภาษาให้เกิดความ ไพเราะสละสลวย การฝึกเขียนคำคล้องจองเป็นการ ฝึกฝนทักษะในการเลือกสรร ถ้อยคำ เพื่อนำไปใช้ในการแต่ง คำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ ใน ระดับที่สูงขึ้น

ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการจักรสานในท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่สะสมและถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น สะท้อนความเข้าใจ

อย่างลึกซึ้งในธรรมชาติและการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างอาชีพ และการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

๓. สาระการเรียนรู้

๑. ภูมิปัญญาท้องถิ่น(การสานกระติบข้าว)กับคำคล้องจอง๒พยางค์

๒. คำคล้องจอง

- ความหมายและลักษณะของคำคล้อง

- การอ่าน และเขียนสะกดคำ, คำคล้องจองทุกชนิด

- การอ่านเรื่องเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนเรื่องการสานกระติบข้าว , และแต่งคำขวัญหรือคำกลอนเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนโดยเน้นใช้คำคล้องจอง ๒พยางค์เป็นหลัก พร้อมแยกแยะได้ว่าเป็นคำคล้องจองชนิดไหน

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

นักเรียนสามารถรู้ความหมายและชนิดของคำคล้องจอง และรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านกระบวนการ หรือทักษะ(P/S)

นักเรียนสามารถวิเคราะห์ชนิดของคำคล้องจอง นำมาแต่งเป็นคำขวัญคำกลอนง่ายๆให้สอดคล้องกันได้

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม(A)

นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการใช้คำคล้องจองเชื่อมกับเรื่องราวภูมิปัญญาท้องถิ่น

สมรรถนะ หรือผลผลิตสอดคล้องกับตัวชี้วัด (C)

นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารและคิด และจัดทำสื่อแต่งคำกลอนคำคล้องจองเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น (การสานกระติบข้าว) ได้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ใฝ่เรียนรู้

อยู่อย่างพอเพียง

มุ่งมั่นในการทำงาน

๕. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

๑. นำเสนองานการแต่งคำขวัญเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น(การสานกระติบข้าว) โดยใช้คำคล้องจอง ๒ พยางค์

การประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔	๓	๒	๑
นักเรียนสามารถรู้ ความหมายและชนิด ของคำคล้องจอง และรู้เกี่ยวกับภูมิ ปัญญาท้องถิ่น				
นักเรียนสามารถ วิเคราะห์ชนิดของ คำคล้องจอง นำมา แต่งเป็นคำขวัญคำ กลอนง่ายๆให้ สอดคล้องกันได้				
นักเรียนเห็นคุณค่า และประโยชน์ของ การใช้คำคล้องจอง เชื่อมกับเรื่องราวภูมิ ปัญญาท้องถิ่น				
ผู้เรียนจัดทำสื่อคำ คล้องจองเกี่ยวกับ				

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (การสานกระติบ ข้าว) รู้วิธีการสาน และสามารถสานได้ นำไปใช้ในชีวิต ประจำวันหรือสร้าง รายได้ได้				
--	--	--	--	--

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๔ : ดีมาก ๓ : ดี ๒ : พอใช้ ๑ : ปรับปรุง

๖. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูกล่าวทักทายนักเรียน แล้วให้นักเรียนทำกิจกรรม “จับคู่ดูคำ” โดยให้นักเรียนช่วยกันสังเกตและจับคู่สื่อบัตรคำ โดยใช้เวลา ๕ นาที เช่น บุกป่า--ฝ้าตง ร้อยเรื่อง--เมืองไทย เป็นต้น แล้วครูนำตัวอย่างคำขวัญหรือคำกลอนที่มีสัมผัสคล้องจองง่าย ๆ มีความไพเราะมาอ่านให้นักเรียนฟัง เช่น

หนึ่งล้าน/คำร้อย   แทนถ้อย/คำรัก
 หมิ่นแสน/ถาจัก   เทำรัก/ของแม่

๒. นักเรียนใช้ทักษะการฟัง และใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ถ้อยคำจากบทกลอนว่ามีคำใดที่มีลักษณะคล้องจองกัน พร้อมยกตัวอย่าง

๓. นักเรียนศึกษา จุดประสงค์การเรียนรู้ระหว่างทาง/ปลายทาง เพื่อทราบแนวทางการเรียนรู้

๔. นักเรียนใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผลในการทำแบบทดสอบก่อนเรียน

ขั้นการจัดการเรียนรู้

๑. นักเรียนและครูร่วมกันเฉลยคำตอบ กิจกรรม “จับคู่ดูคำ”

๒.ครูแจกหนังสือเรียนเรื่องเกี่ยวกับคำคล้องจอง ๒พยางค์ และใบความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น(การสาน กระติบข้าว) จากนั้นนักเรียนอ่านศึกษาพร้อมครูให้ความรู้ความเข้าใจเพิ่มเติม โดยบัตรที่นักเรียนนำมาต่อจับคู่กัน เรียกว่า คำคล้องจอง

คำคล้องจอง คือ คำที่มีเสียงสัมผัสกัน ซึ่งจะนำไปใช้ในการแต่งบทร้อยกรอง คำขวัญ เพื่อให้เกิดความไพเราะน่าฟังและง่ายต่อการจดจำลักษณะของคำคล้องจอง คือ คำที่มีเสียงสระและอยู่ในมาตราตัวสะกดเดียวกัน (จะตรงมาตราหรือไม่ตรงก็ได้) มีพยัญชนะต้นและวรรณยุกต์ต่างกัน อาจมี ๑ พยางค์ หรือมากกว่า ๑ พยางค์ก็ได้

นักเรียนดูตัวอย่างคำคล้องจอง ในหนังสือเรียนภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ แล้วอ่านออกเสียงพร้อมกัน

๓. ครูเขียนคำศัพท์ ๑ พยางค์ บนกระดาน ให้นักเรียนช่วยกันแต่งคำคล้องจอง ๑ พยางค์ จนได้คำคล้องจอง จำนวน ๕ คำ จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

คำคล้องจอง ๑ พยางค์ ราวต ....

๔. ให้นักเรียนยกตัวอย่างคำศัพท์ ๒ พยางค์ ให้ครูเขียนบนกระดาน จากนั้นช่วยกันแต่งคำคล้องจองที่อยู่บนกระดานพร้อมกัน

๕. นักเรียนอ่านคำคล้องจองที่อยู่บนกระดานพร้อมกัน

๖. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มละ ๓ คน ให้เล่นเกมส่ต่อบัตรภาพ เรื่อง คำคล้องจอง ๒ พยางค์

- แจกบัตรภาพให้ผู้เล่น คนละ ๒ ใบ

- แยกบัตรคำเริ่มต้นไว้ เพื่อวางต่อเป็นลำดับแรก

- ให้ผู้เล่นคนแรกวางบัตรคำที่ตนเองมี ต่อจากคำเริ่มต้นที่กำหนดไว้ หากผู้เล่นคนแรกไม่มีคำที่เป็นคำคล้องจองกับคำดังกล่าว ให้ผู้เล่นคนแรกจับบัตรคำที่อยู่กึ่งกลาง ๑ ใบ

- หากบัตรคำที่จับมาใหม่นั้นเป็นคำคล้องจองกับบัตรแรกที่วางก็ต่อลงได้เลย แต่หากไม่ใช่ให้เก็บบัตรคำไว้ และให้ผู้เล่นคนถัดไปเล่นต่อ ทำเช่นนี้จนครบทุกคน

- หากใครวางคำคล้องจองผิด จะต้องรับบัตรคำจากกึ่งกลางเพิ่มครั้งละ ๑ ใบ

- เล่นไปเรื่อยๆ บัตรคำใครหมดก่อน คนนั้นถือเป็นผู้ชนะ

- ในกรณีบัตรค้ำกลางหมด และไม่มีผู้เล่นคนใดมีคำคล้องจองที่จะนำมาต่อได้ ให้ผู้เล่นทุกคนนำบัตรที่ตนเหลืออยู่ ใครเหลือบัตรค้ำน้อยที่สุดถือเป็นผู้ชนะ

ขั้นสรุป

๑. ครูกล่าวชื่นชมผู้ชนะการแข่งขันและมอบของรางวัลเพื่อเป็นกำลังใจในการเรียนครั้งต่อไป จากนั้นทบทวนความรู้เรื่องคำคล้องจองและอ่านความรู้เรื่องการสานกระติบข้าวอีกครั้ง

๒. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่องคำคล้องจอง โดยมีแบบฝึกให้แต่งคำขวัญหรือคำกลอนเกี่ยวกับการสานกระติบข้าว แต่งคำคล้องจอง ๒ พยางค์ ครูและนักเรียนทุกคนร่วมกันใช้ทักษะการคิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผลประเมินผลงานของนักเรียนพร้อมเลือกผลงานที่ดีที่สุดจัดป้ายนิเทศ

๗. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. เกมจับคู่คำคล้องจอง ๒ พยางค์

๒. ใบความรู้เรื่องคำคล้องจอง / ใบความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น(การสานกระติบข้าว)

๓. แบบฝึกหัด เรื่องคำคล้องจอง และ งานการแต่งคำขวัญเกี่ยวกับการสานกระติบข้าว

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

ชื่อ-นามสกุล นางสาววิภาวดี ศิริบุรณ์ โรงเรียนบ้านโนนขวาวนาบุญ สังกัด สพป.อุบลราชธานี เขต ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๒

ชื่อหน่วยการเรียนรู้ คำคล้องจอง เวลา ๗ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สรุปรความรู้คำคล้องจอง เวลา ๑ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๔.๑

เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ป.๒/๑ อ่านออกเสียงคำคล้องจอง ข้อความและบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง

ตัวชี้วัดปลายทาง

ป.๒/๔ บอกลักษณะคำคล้องจอง

๒. สาระสำคัญ

คำคล้องจองทำให้ภาษาไทยมีความไพเราะ

๓. สาระการเรียนรู้

สรุปรความรู้ คำคล้องจอง

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

นักเรียนสรุปรความรู้เรื่องคำคล้องจองได้

ด้านกระบวนการ หรือทักษะ(P/S)

นักเรียนเขียนแผนภาพสรุปรความรู้เรื่องคำคล้องจองได้

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม(A)

นักเรียนเห็นความสำคัญของคำคล้องจองที่มีต่อภาษาไทย

สมรรถนะ(S) หรือผลผลิตสอดคล้องกับตัวชี้วัด (C)

นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร , ความสามารถในการคิด , ความสามารถในการแก้ปัญหา และ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ใฝ่เรียนรู้

มุ่งมั่นในการทำงาน

รักความเป็นไทย

๕. การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

แผนภาพความคิดสรุปความรู้เรื่อง คำคล้องจอง

การประเมินผล

๑. วิธีการวัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม

๒. เครื่องมือ

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

๓. เกณฑ์การประเมิน

การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

ผ่านตั้งแต่ ๒ รายการ ถือว่า ผ่าน

ผ่าน ๑ รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน

๖. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้

๑ คำคล้องจองแตกต่างจากคำทั่วไปอย่างไร

๒. ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองที่ครูติดบนกระดานพร้อมกันและสังเกตคำที่มีเสียงคล้องจองกัน

ถนนหนทาง	ทุกอย่างสร้างไว้
ประชาชนชาวไทย	เข้าใจรักษา
แม่น้ำลำคลอง	ให้มองงามตา
ขยะใดหนา	โปรดอย่าทิ้งกัน
อีกสามัคคี	ต้องมีให้มัน
คนไทยรักกัน	สขสันต์แก่ใคร

ขั้นการจัดการเรียนรู้

๑. ให้นักเรียนจับคู่เขียนคำคล้องจอง จากบทร้อยกรอง แล้วสลับกันตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๒. ให้นักเรียนร่วมกันบอกข้อคิด คุณธรรมจากบทร้อยกรองที่อ่าน

๓. ให้นักเรียนแบ่งเป็น ๒ ฝ่าย แข่งขันต่อคำคล้องจอง แต่ละฝ่ายส่งตัวแทนออกมาจับฉลากว่าฝ่ายใดจะเป็นฝ่ายได้เริ่มก่อน จากนั้นฝ่ายที่ได้เริ่มก่อนส่งตัวแทนออกมาเขียนคำ ๒ พยางค์ ๑ คำ อีกฝ่ายต้องช่วยกันคิดต่อคำคล้องจองให้ได้ แล้วส่งตัวแทนออกมาเขียนภายในเวลา ๑ นาที ถ้าหมดเวลาแล้วยังออกมาเขียนคำคล้องจองไม่ได้ จะถูกหักคะแนนสะสมที่ครูให้ไว้ ๒ คะแนน (แต่ละฝ่ายจะมีคะแนนสะสม ฝ่ายละ ๑๐ คะแนน)

๔. ให้นักเรียนเขียนคำคล้องจอง คนละ ๑ คำ ลงในกระดาษโปสเตอร์แผ่นใหญ่ที่ครูแจกให้ แล้วช่วยกันออกแบบตกแต่งให้สวยงามจัดทำเป็นผลงาน เรื่อง คำคล้องจองของระดับชั้น ที่นักเรียนทุกคนช่วยกันคิด

ขั้นสรุป

๑. ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

๑ คำคล้องจองทำให้ภาษาไทยมีความไพเราะ

๒ ให้นักเรียนเขียนแผนภาพความคิดสรุปความรู้เรื่อง คำคล้องจอง แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

๗. สื่อและแหล่งเรียนรู้

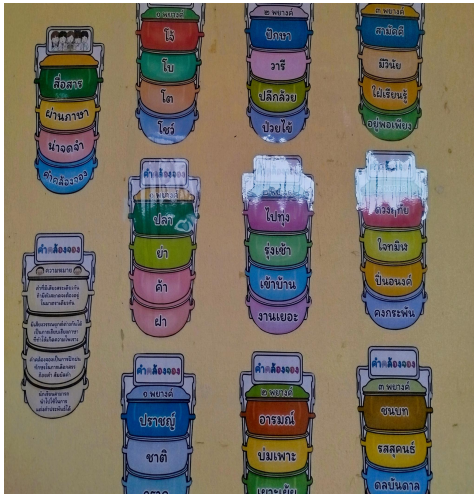
๑. บทร้อยกรอง

๒. กระดาษสำหรับเขียนคำคล้องจอง

๓. กระดาษโปสเตอร์

๔. สีไม้ สีเทียน หรือสีเมจิก

ภาพสื่อนวัตกรรมชุดเกมจับคู่คำคล้องจอง ๒ พยางค์

ภาพแบบฝึกทักษะเรื่องคำคล้องจอง และ นักเรียนทำผลงานการแต่งคำขวัญเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น(การสานกระติบข้าว)

แบบฝึกทักษะที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่คำที่คล้องจองกัน

นางฟ้า	☆	☆	ใจดี
สดใสน	☆	☆	พิเศษ
มะลิ	☆	☆	ตาโต
โรงเรียน	☆	☆	เตาไฟ
วันเสาร์	☆	☆	เขียนอ่าน

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

แบบฝึกทักษะที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้ และโยงเส้นคำที่สัมผัสคล้องจองกัน

- ข้ามถนนให้ถูกที่ เพื่อชีวิตจะปลอดภัย
- เป็นประทีปส่องปัญญา เป็นบาราสู่ความสำเร็จ
- เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ
- ปลูกไมตรีอย่ารู้ร้าง สร้างกุศลอย่ารู้โรย
- ต้นไม้คือเพื่อนชีวิต เจ้าช่วยดูแลอากาศให้เย็น
- เมื่อน้อยให้เรียนวิชา ให้หาสินเมื่อใหญ่

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

แบบฝึกทักษะที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้สัมผัสคำคล้องจองที่กำหนดให้

ตัวอย่าง ชายของ ปายคล้อย กลองยาว

- แม่น้ำ ขำขัน กล้าหาญ
- ตะกร้า เตาไฟ อารี
- กว้างใหญ่ ในห้อง โรงเรียน
- กระฉกเงา นานึกา เต่าทะเล
- ไม้บรรทัด วัดขนาด คาดไม้ตั้ง
- ปากกาแดง วัวตัวอ้วน แสงสว่าง
- ตัดกระดาษ วาดรูปแมว ดาวดวงใหญ่

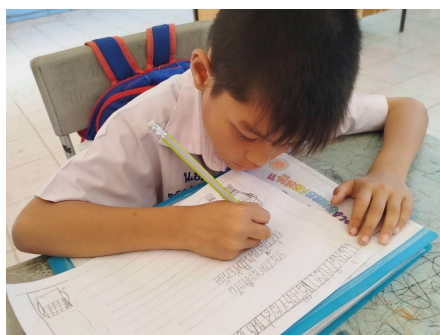
ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

แบบฝึกทักษะที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำให้คล้องจองกันไปเรื่อย ๆ จากคำที่กำหนดให้

สาวสวย	อวยพร	พับผ้า	กาน้ำ	ปีใหม่	ไฟตู้	ตาโต
ดวงดาว	๑) สาวสวย	๒) อวยพร				
บอนหลับ	๓) กิ่งไม้	๔) ตาโต				
ทำดี	๕) กิ่งไม้	๖) ไฟตู้				
ปูนา	๗) กิ่งไม้					

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test)

ได้ 5 คะแนน
คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

ชื่อ อ.อุษาสิริสา นามสกุล อ.วิมลวรรณ เลขที่ ๑ ชั้น ๑.๒

ให้นักเรียนใช้ดินสอระบายลงใน หน้าคำตอบที่ถูกต้องให้เต็มวง

๑. คำในข้อใดมีเสียงคล้องจองกับคำว่า เตี้ย

- ๑) เตือน   ๒) เพลี้ย   ๓) เชื้อ

๒. คำในข้อใดไม่มีเสียงคล้องจองกับคำว่า เมฆ

- ๑) เม่น   ๒) เอก   ๓) เลข

๓. คำในข้อใดไม่มีเสียงคล้องจองกับคำว่า ครัวญ

- ๑) นวล   ๒) ครง   ๓) พรวน

๔. คำในข้อใดมีเสียงคล้องจองกับคำว่า เท็ง

- ๑) เทพ   ๒) เทศ   ๓) เซ็ค

๕. คำในข้อใดคล้องจองกับคำว่า สิงห์ ทั้ง ๒ คำ

- ๑) กิ่งจริง   ๒) ลิง หิว   ๓) อิง สิทธิ์

๖. เครื่องใช้ ไถยนต์ คำใดมีเสียงคล้องจองกับคำนี้

- ๑) เขียวชาญ   ๒) ไทยท่า   ๓) จับจ่าย

๗. บ้าน บึง เชื่องช้า คำใดเติมในช่องว่างแล้วมีเสียงคล้องจองกับคำถัดไป

- ๑) เมือง   ๒) เรือน   ๓) ช่อง

๘. คำในข้อใดมีเสียงคล้องจองกันทุกคำ

- ๑) เชื้อ เกลือ เกลี้ย
๒) สงสัย ใจดี หนีสิน
๓) คุณนาย สายบัว บวกเลข

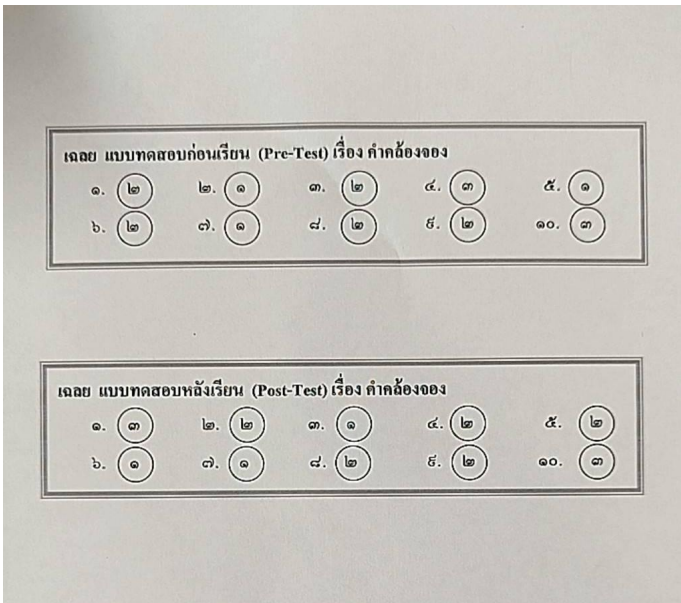
๙. คำในข้อใดคล้องจองกับคำว่า อาหาร ทั้ง ๒ คำ

- ๑) บานชื่น   หางปลา
๒) ถ่านไม้   การโรง
๓) หวานคาว   หายตัว

๑๐. คนชื่อตรง คำตรงชีพ ปลิงคอกไม้

- กลุ่มคำในข้อใดเติมในช่องว่างแล้วมีเสียงไม่คล้องจองกับกลุ่มคำที่กำหนดให้
- ๑) กลีบคอกไม้
๒) เร่งรีบทำ
๓) ชิวคืด

9/10
ตรงแล้ว
อาหาร
บ้าน ๒๕

แบบทดสอบหลังเรียน (Post-Test)

ได้ 90 คะแนน
คะแนนเต็ม 100 คะแนน

ชื่อ อ.ญ.ชกาลิณี นามสกุล วงศ์สุวรรณวิทย์ เลขที่ 2 ชั้น จ.2
ให้นักเรียนใช้ดินสอระบายลงใน หน้าคำตอบที่ถูกต้องให้เต็มวง

๑. คำในข้อใดมีเสียงคล้องจองกับคำว่า เท็จ
  - ๑ เทพ
  - ๒ เทศ
  - ๓ เช็ด ✓
๒. คำในข้อใดมีเสียงคล้องจองกับคำว่า เตี้ย
  - ๑ เดือน
  - ๒ เหลี้ย ✓
  - ๓ เขี้ย
๓. คำในข้อใดไม่มีเสียงคล้องจองกับคำว่า เมฆ
  - ๑ เม่น ✓
  - ๒ เอก
  - ๓ เลข
๔. คำในข้อใดไม่มีเสียงคล้องจองกับคำว่า ครอบงำ
  - ๑ นวล
  - ๒ คราง ✓
  - ๓ พรวน
๕. เครื่องใช้ ไทย/ภาค คำใดมีเสียงคล้องจองกับคำนี้
  - ๑ เขียวชาญ
  - ๒ ไทยท่า ✓
  - ๓ จับจ่าย
๖. บ้าน บึง เชียงช้า คำใดเติมในช่องว่างแล้วมีเสียงคล้องจองกับคำถัดไป
  - ๑ เมือง ✓
  - ๒ เรือน
  - ๓ ช่อง
๗. คำในข้อใดคล้องจองกับคำว่า สิงห์ ทั้ง ๒ คำ
  - ๑ กลิ้ง จริง ✓
  - ๒ ถึง หิว
  - ๓ อิง สิทธิ์

๘. คำในข้อใดคล้องจองกับคำว่า อาหาร ทั้ง ๒ คำ
  - ๑ บานชื่น หางปลา
  - ๒ ถ่านไม้ ภารโรง ✓
  - ๓ หวานหวาน หายตัว
๙. คำในข้อใดมีเสียงคล้องจองกันทุกคำ
  - ๑ เชื้อ เกลือ เกลือ
  - ๒ สงสัย ใจดี หนี่สิน ✓
  - ๓ คุณนาย สายบัว บวกเลข
๑๐. คนชื่อตรง คำรังศัพท์ สติ
  - ก. คำในข้อใดเติมในช่องว่างแล้วมีเสียงไม่คล้องจองกับกลุ่มคำที่กำหนดให้
    - ๑ กลีบดอกไม้
    - ๒ เร่งรีบทำ
    - ๓ ชีวิตดี ✓

~~10~~
10
ศิวพร
วิภา
๒๓.๖.๒๒

เฉลย แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) เรื่อง คำคล้องจอง

๑. ☐ ๒	๒. ☐ ๑	๓. ☐ ๒	๔. ☐ ๓	๕. ☐ ๑
๖. ☐ ๒	๗. ☐ ๑	๘. ☐ ๒	๙. ☐ ๒	๑๐. ☐ ๓

เฉลย แบบทดสอบหลังเรียน (Post-Test) เรื่อง คำคล้องจอง

๑. ☐ ๓	๒. ☐ ๒	๓. ☐ ๑	๔. ☐ ๒	๕. ☐ ๒
๖. ☐ ๑	๗. ☐ ๑	๘. ☐ ๒	๙. ☐ ๒	๑๐. ☐ ๓

แบบบันทึกสรุปผลการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน

ชื่อ-นามสกุล ด.ญ.ชาลิสสา วงศ์สงฆ์ 2 ..... ชั้น ป.2
 วันที่ ๕ ..... เดือน กุมภาพันธ์ ..... พ.ศ. ๒๕๖๓
 คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกสรุปผลการเรียนรู้จากหน่วยการเรียนรู้นี้

นักเรียนยังไม่เข้าใจเรื่องใดอีกบ้าง
 ที่เกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้นี้
 ซึ่งต้องการให้ครูอธิบายเพิ่มเติม
ไม่มี

นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร
 หลังจากที่เราเรียนหน่วยการเรียนรู้
 นี้แล้ว
มีความรู้ความเข้าใจ
มากยิ่งขึ้น
และมีความสุข

นักเรียนได้รับความรู้เรื่องใดบ้าง
 จากหน่วยการเรียนรู้นี้
ได้ความรู้เกี่ยวกับคำคล้องจอง
และคำขวัญ
และได้เรียนรู้เกี่ยวกับคำคล้องจอง
และได้เรียนรู้เกี่ยวกับคำคล้องจอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
เรื่องคำคล้องจอง

นักเรียนจะสามารถนำความรู้
 ความเข้าใจจากหน่วยการเรียนรู้นี้
 ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
 ได้อย่างไรบ้าง
ในการอ่านหนังสือ
และในการฟังเพลง
และในการฟังเพลง

ผลงานที่นักเรียนชอบและต้องการ
 คัดเลือกเป็นผลงานดีเด่นจาก
 หน่วยการเรียนรู้นี้คือผลงานใดบ้าง
การแต่งคำคล้องจอง
และในการฟังเพลง
และในการฟังเพลง

กิจกรรมที่นักเรียนชอบมากที่สุด
 ในหน่วยการเรียนรู้นี้คือกิจกรรมใด
 เพราะอะไร
การแต่งคำคล้องจอง
และในการฟังเพลง
และในการฟังเพลง

หมายเหตุ ให้ครูสำเนาแบบบันทึกนี้เพื่อให้นักเรียนบันทึกทุกหน่วยการเรียนรู้

๑. ครูสามารถนำแบบบันทึกนี้ไปใช้เป็นหลักฐานและข้อมูลเพื่อปรับปรุง และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
๒. ครูสามารถนำแบบบันทึกนี้ไปใช้ประกอบการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นผลงานประกอบการเลื่อนวิทยฐานะได้

การประเมินผล
เด็กชายวงศกร สมุทร

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔	๓	๒	๑
นักเรียนสามารถรู้ความหมายและชนิดของคำคล้องจอง และรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น		✓		
นักเรียนสามารถวิเคราะห์ชนิดของคำคล้องจอง นำมาแต่งเป็นคำขวัญคำกลอนง่ายๆให้สอดคล้องกันได้			✓	
นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการใช้คำคล้องจอง เชื่อมกับเรื่องราวภูมิปัญญาท้องถิ่น		✓		
ผู้เรียนจัดทำผลงานการแต่งกลอนคำคล้องจองเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น (การสานกระติบข้าว) ได้		✓		

หมายเหตุ : เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๔ : ดีมาก ๓ : ดี ๒ : พอใช้ ๑ : ควรปรับปรุง

ลงชื่อ วิภาวดี (ผู้ประเมิน)

(นางสาววิภาวดี ศิริบุรณ)

5 / กุมภาพันธ์ / 2568

การประเมินผล
เด็กชายอนิชาติ อ้อมสูงเนิน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔	๓	๒	๑
นักเรียนสามารถรู้ความหมายและชนิดของคำคล้องจอง และรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น		✓		
นักเรียนสามารถวิเคราะห์ชนิดของคำคล้องจอง นำมาแต่งเป็นคำขวัญคำกลอนง่ายๆให้สอดคล้องกันได้			✓	
นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการใช้คำคล้องจอง เชื่อมกับเรื่องราวภูมิปัญญาท้องถิ่น		✓		
ผู้เรียนจัดทำผลงานการแต่งกลอนคำคล้องจองเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น (การสานกระติบข้าว) ได้			✓	

หมายเหตุ : เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๔ : ดีมาก ๓ : ดี ๒ : พอใช้ ๑ : ควรปรับปรุง

ลงชื่อ วิภาวดี (ผู้ประเมิน)

(นางสาววิภาวดี ศิริบุรณ)

5 / กุมภาพันธ์ / 2568

การประเมินผล
เด็กหญิงจรรย์นัถ โขคลาก

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔	๓	๒	๑
นักเรียนสามารถรู้ความหมายและชนิดของคำคล้องจอง และรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น		✓		
นักเรียนสามารถวิเคราะห์ชนิดของคำคล้องจอง นำมาแต่งเป็นคำขวัญคำกลอนง่ายๆให้สอดคล้องกันได้			✓	
นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการใช้คำคล้องจอง เชื่อมกับเรื่องราวภูมิปัญญาท้องถิ่น		✓		
ผู้เรียนจัดทำผลงานการแต่งกลอนคำคล้องจองเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น (การสานกระติบข้าว) ได้			✓	

หมายเหตุ : เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๔ : ดีมาก ๓ : ดี ๒ : พอใช้ ๑ : ควรปรับปรุง

ลงชื่อ วิภาวดี (ผู้ประเมิน)

(นางสาววิภาวดี ศิริบุรณ)

5 / กุมภาพันธ์ / 2568

จากแบบบันทึกการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน หน่วยที่ ๖ เรื่องคำคล้องจอง โดยการใช้นวัตกรรมชุดเกม จับคู่ และ แบบฝึกทักษะ ด้วย WIPAWADEE Model. ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เพื่อสร้างสมรรถนะการเรียนรู้ ภาษาไทยด้านการอ่าน และเขียนเพื่อพัฒนาการคิด เรื่อง คำคล้องจอง ๒ พยางค์ นั้น สรุปโดยภาพรวมได้ดังนี้

๑. นักเรียนสามารถรู้ความหมายและชนิดของคำคล้องจองและรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับ
คุณภาพ ๓ : ดี

๒. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ชนิดของคำคล้องจอง นำมาแต่งคำขวัญง่ายๆให้สอดคล้องกันได้ โดยรวมอยู่ใน
ระดับคุณภาพ ๓ : ดี

๓. นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการใช้คำคล้องจองเชื่อมกับเรื่องราวภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ใน
ระดับคุณภาพ ๔ : ดีมาก

๔. นักเรียนจัดทำผลงานการแต่งคำขวัญเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น(การสารกระบือข้าว) ได้ โดยรวมอยู่ในระดับ
คุณภาพ ๓ : ดี

โรงเรียนบ้านโนนชวาวนาyoung อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ